

GAZETA

TRANSILVANIE.

Gazeta se po dă ori, adică: Mercuria și Sâmbata.
Fiecare odată pe săptămână, adică: Mercuria. Prețu-
latura este pe unu anu 10.000 m. c.; pe diumelate
anu 5 f. în Jântru Monarchiei.

Pentru țeri străine 7 f. pe unu sem. pe și anulu
intregu 14 f. m. c. Se prenumera la tôte poste
imperatoresci, cum și la tôte cunoscutii nostri DD. carr-
espondinți. Pentru serie „pobit“ se ceru 4 cr. m.

Monarchia austriacă.

TRANSILVANIA. Feldióra (lunga Brasiovu), 7. Sept. n. Lu 3. ale l. c. au arsu pene la pamentu, aici în Feldióra, aprópe la 54 de case. Furi'a focului era nedumerita și manile pucinu facura spre a o domoli foră mare sferita. — Durere ca seracii locnitori, tóti romani, dupa ce nictă deveni încă în stare a se mai întrema de foculu să daunele tutei revoluțiune, suntu siliti astadi a canta la ceru, că la coperementu, lipsiti de tóte midilócele vietii!

Ó sperare ne mai mangate, cumca inaltulu guberniu va cauta cu behi priintesci asupra nenorocirei nóstre, și ne va ordina o colectiune ludarátore prin tóta țier'a, ca se ne putemu ajuta catu de pucinu a ne cladi nesce ungiurj, celu pucinu pentru ca în érna viitóre se nu remanemu cu familiile espusi amenintiarei celorulalte eleminte și asprimei lor!!! —

Sardu (lunga Ampoiu), 6/18. Augustu. Astadi se serbă cu tóta devotiunea aici diu'a nascerei inaltiatului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. naltinduse rogatiuni la ceru pentru indelung'a inaltiei sale viatia. Unu numeru mare de poporu se află de fația en-ocasiunea acestei serbatori placute în beseric'a nóstra unita romanésca. Sole- nitatea cea rara pe locurile aceste ce se tienú sub decursulu liturgiei și glasurile cele angeresci ale prunciloru invetiacei, carii invetiati fiindu de timpuriu de parochulu nostru Nicolau Pop, cantara imnulu poporalu la finea cultului divin, stórsera lacrimi de bucuria din ochii parintiloru, carii pene acum erau atatu de indiferenti séu mai bine ne preceptu pentru cultura fiiloru sei. O solenitate ca acést'a, unu progresu pipaitu alu tinerimej judecatu de catra parinti e în stare a fermeca inimile parintiloru, pentru d'a se otari a face tóte pentru perfectionarea fiiloru loru. Dea cerulu ca se viia inaltiatulu nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. la multi ani!! ca diu'a nascerei Sale se ne fia de serbare totu mai inflacarátore catra luminaire și catra convingere, ca luminairea poporalu nostru e de lipsa și din punctulu, ca se ne putemu areta sincerele nóstre aplecari catra inalta dinastia, și a sci pretiui și cumpani bunatatile ce le primimu și le vomu mai primi dela densa. Speramu, ca din grati'a lui Ddeu voru afla plecarea și zelu, la perfectionarea tinerimej nóstre, tóti aceia carii voru fi ore- andu respundiatori pentru erescerea fiiloru sei, și nu voru mai amana a serti pentru infintiarea scóloru aici, pe unde e lips'a cea mai sim- lita, totu catu le va fi prin putintia.

UNGARIA. Din Pecica romana, Iuliu 30. e. v. Domnule Re- dactoru! De candu citescu pretiintulu nostru organu alu luminarei „Gazeta Transilvaniei“ ca abonatu, din mai multe partia ale Monar- chiei locuite de romani s'au scrisu dureróse circumstari în privintia innapoierei și apasarei sórtei nóstre de colocuitori în contra parintesci- loru intentiuni ale pre dreptului nostru guvern u care nu face deose- bire intra fiii sei, ci pe tóte poporele sale le imbraciusesce cu aceési dragoste de tata; ensa despre noi cei carii de unu intregu seculu ja- cem obositi în strainismu s'a vorbesce tare pucinu. D'aceea subscri- emu ca unu abonatu, se róga ca sa ai bunatate în spatiulu Gazetei acestia a primi urmatórele sub respunderea mea:

Poporulu locuitoriu acestei comunitati e în adeveru poporu ro- manu, numera aprópe la siepte mii suflete, și are osebitulu seu senatu în intielesulu foilorulu guverniale. Earu fratii serbi suntu aprópe la trei cente și cincidieci (dupa conscriptiunea facuta de unu serbu fostu jude comunalu în anii viforosi 1848 și 49, dupa accia depusu, pentrucă ca jude manipulandu averile materiali ale comunitatei, au pusu în pogi- nariulu seu o sumitia formósa de bani, cu cari trecundu Muresiulu se asiadiá de parochu prin rapausatulu eppu temisianu Pantelemon Sivicovicu, pe o parochia Simihai subur. Timisiora, comunitate lim- pede romana; verita inse în numerulu serbiloru.)

Preotii dela intemeierea beserecei nóstre romane aci, seau de unu seculu intregu nentreruptu, totu serbi neau fostu carii la fiesce care romanu sierbindu totu serbesce le au avetatu un le au santitu, au blagoslovitu, nu iau binecventatu averile, și candu verunulu mai simitoriu de ceea ce e cu dreptu dicea: ca pentru ce nu vorbesce macaru numai cateva cuvinte și în limb'a sa romana ca se intielega, serbulu preotu privindu asupra seriosu dicea: „lasa fatulmen, ca asia numai e primitu inaintea lui Dumnedieu și a ómeniloru, și numai asia voru intra duhurile vóstre în raiu, eara cu binecventarea și santirea romanésca s. c. l. s. c. l. voru fi siertfa focului genei.“

Invatiatorii tocma ca preotii au fostu pana în anulu precedinte 1851 totu serbi și intru atata ne au fostu incarcatu cu podvezile pot- ców loru, și cu propunerea obieptelor straine în limb'a serbésca catu abia serinosulu timpu de facia, și inaintarile nationale incatva le de- scarcara depre bietelespate ale nóstre, pe care cei ce ne vreau letar- g'ia ne mai incarca acum intovarasirea. — Despre cantarile și cere- moniele în santa eclesia observate, prescurtu numai atata dicu: că nu numai poporulu agricultorlu, ci și cei de partea intieleginta neprice- pandule limb'a loru serba, ciuta ochii la serbi asceptandu facerea crucei, ca se scie si ei candu au a face vero inchinatiune și nici adoua- diecea parte din servitiulu Dumnediescu n'audia nimenea în limba ro- mana, a religiosulu și stralucitei Casei domnitóre austriace dreptu credinciosulu poporu romanu. — La aceste densii luandu pusetur'a de suprematici dicea: acesta este principiulu egalitatei și alu fratie- tatei, acesta e scopulu tovarasiei nóstre religiose cu voi, ca în urma se devenimu tóti egali, adeca, tóti se ne facemu crescini serbi, și a. s. a. panslavi ori ce posna, dóra nu si rusi; — binevoiesca acumu a judeca acestu dreptu principiu purcesu din tovarasia și fratieta- te, fiesce care, caci noi cu amaru lamu judecatu de unu intregu seculu, și, durere! ca unii ne verescu cu atata sirguintia — în tovarasi'a acésta periculósa, lipinduse ca orbulu de gardu de fatal'a ei iniuriintia și tendintia. — —

La anulu 1851, în primavéra, prin trei, patru nationalisti, spre surparea nemarginitelor impedecari se midiloci la locurile mai inalte asternerea unoru recursuri drepte, a caroru reintórcere fu mangaiósa; caci cu ocasiunea essamenului în finea anului prin Domnulu inspectoriu Demetriu Ioanescu se amovi fostulu docente serbu, ca unu nedestoinicu de asia chiamare importante pentru romani, și asia numai dupa multe ostenele unu postu invetiatorialu se ocupá de unu adeveratu romanu, carele a aretat despre onesta sa barbatia și inaintare cu parasitii pruncuti ai locuitoriloru cele mai pipaite dovedi. — În tómn'a trecuta visitandu M. Sa Ioane Aczél, presedintele comitatului comunitatea acésta, se indurá a ne corteni și parasita nóstra scóla; unde prin D. Simeóne Andronu Gallunescu, administratoru parochialu, romanu cu zelu (care mai în tóta Duminec'a și serbatórea invatia poporulu nu- merosu acum în limb'a sa) și prin subscriulu, cerunduse gratiósca privire spre inaintarea parasitei scóle, dupa multe întrebatiuni se in- durá a ne infintia inca o clasa, a inbuna leafa invatiatoriloru, și a ordina frequentarea scólei de prunci ce se conscrisera de nou peste cincicente (!). Fieci ceren'a usióra de curundu rapósatului presedinte ai infintiatoriu a clasei acesteia de dieci de ani dorite! Mai mare bine de comunu, sa fie fostu chiaru de relegiunea și natiunea nóstra nu ne ar fi pututu de odata face. — Si asia audindu ca tóta lumea, tóte poporele, numai pentru infintiarea scóloru striga neincetatu și cu durere: și noi desi necasiti, totusi, condusi de adevaratele simtie- minte nationale, infintiaramu doue clase, un'a inferióra și alt'a supe- riora elementara, precumu în alta comuna în totu districtulu nntai în viitorime sa mai poté afla asemene. — — (Va urma.)

